

Bc. Gabriela Bošková

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant:

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Filozofická fakulta, Ústav kulturních studií

Obor: Literárně-historická studia (LHSn)

Recenzent/Vedoucí*) diplomové práce:
Mgr. Veronika Veberová, Ph.D.

Datum odevzdání posudku: 11.1.2016

.....

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Reprezentace nacionalismu ve vybraném tisku druhé republiky (1938-1939)

.....
(téma)

Práce Gabriely Boškové je zaměřena na období druhé republiky představující sice velmi krátký časový úsek, avšak plný zásadních změn v politickém uspořádání státu, k němuž se vážou mnohé zajímavé diskuse probíhající v dobových periodikách. Předmět těchto otázek se stal i okruhem zájmu adeptky: jsou jím diskuse o nacionalismu, otázka emigrantství, židovská otázka, politika národního egoismu, ale i křesťanské hodnoty nebo náboženská tradice. V zadání studentky je zmíněna zejména problematika nacionálních pocitů, národních ikon a symbolů, které má zkoumat z hlediska jejich performance a strategií, jakými byly v dobovém tisku reprezentovány.

Zadání práce se jí však podařilo splnit jen částečně. V první řadě chybí úvodní teoretická kapitola shrnující „základní poznatky o současném literárně teoretickém myšlení na téma pojmu reprezentace“, jak zní v zadání a jak by i práci slušelo, aby byl jasně vytyčen způsob, jakým bude na materiál nahlíženo.

Tuto kapitolu by sice do jisté míry mohl suplovat úvod, v němž se autorka teoreticky věnuje pojmu nacionalismus, ale nikoliv z hlediska jeho možných reprezentací nebo performancí, ale spíše představuje náhodné úvahy na toto téma. Místo teoretického odstupů, který by umožnil téma národ nebo nacionalismus zpracovávat z hlediska jeho možných reprezentací, se autorka pouští do obtížného definování pojmu nacionalismu a hledá jeho kořeny. Odkazuje se zejména k Ernstu Gellnerovi a jeho definici pojmu nacionalismu, který jej opírá zejména o unifikované vzdělání, nebo k Benedictu Andersonovi, který se rovněž věnuje teorii chápání nacionalismu, jehož vznik opírá především o náboženství. Rozpracování jejich teorií je však velmi kusé a poněkud zkratkovité. Studie pak volně přechází k dalším zásadním dobovým pojmům, jakými byly antisemitismus či politika národního egoismu. (Otázkou zůstává, proč autorka nevyužila i další studie k tomuto tématu, např. Miroslava Hrocha, týkající se přímo období utváření národa po první světové válce: *Státní a národní metropole po první světové válce. Mýtus-„realita“-identita* nebo *Národy nejsou dílem náhody. Příčiny a předpoklady utváření moderních evropských národů*).

Avšak ani jeden z těchto analyzovaných pojmů není nahlížen v kontextu reprezentace, ale spíše jako dobová specifika, jejichž častý výskyt bude dále dokazován ve vybraných periodikách.

Studentka si pro tuto analýzu zvolila ta snáze dostupná a rozdělila je na dvě základní skupiny: na liberálnější a levicovější (Přítomnost, Lidové noviny, Právo lidu) a na pravicovější reprezentanty (Venkov, Znova, Národní politika). Vzhledem ke stavu našich

fondů a možnostem z nich materiál získat je tato volba akceptovatelná a jistě se mohla stát bohatým materiálovým zdrojem k naznačeným úvahám. Bohužel nebyla zcela uspokojivě vytěžena. Autorka probírá jeden tisk za druhým a spíše metodou deskripce představuje jejich základní směřování, zásadní diskuse a polemiky.

Pro tuto práci by však byl vhodnější postup opačný, a to zejména vzhledem k zadání. Porovnání jednotlivých možných reprezentací národnostních pocitů, ikon a symbolů, jejich reprezentačních strategií (jak bylo v zadání práce požadováno) v jednotlivých periodikách mohlo být zúročeno v jejich následné interpretaci. Takto se totiž čtenář v materiálu spíš ztrácí, tiskoviny a jejich výrazné osoby jsou postupně popisovány, ale chybí zde jakékoliv shrnutí problematiky, které nenahradí ani poměrně stručný závěr.

V seznamu sekundární literatury chybí titul Jaroslava Meda *Literární život ve stínu Mnichova (1938-1939)* v práci prokazatelně použitý (s. 9), ale i teoretické zdroje týkající se reprezentace nebo performance, které bohužel použity nebyly. Rovněž množství překlepů je překvapující, ani nepozornému oku neunikne překlep, pokud se vyskytuje příliš často (např. s. 45, 48, 53, 55, 56, 62, 67, 69, 70 aj.), stejně jako nejednotnost v psaní slova Ž/židé (např. s. 72) nebo nejednotnost v psaní Arnošt/Ernest Gellner, nehledíc na pravopisné chyby (např. s. 78 ubýhající). V seznamu primární literatury by bylo vhodné k titulům uvést rovněž použité ročníky a čísla.

Velmi problematickým zůstává i tvrzení na s. 8, v němž hovoří o znovunalezení českého baroka, které mělo vyvážit levicovost první republiky. Tyto výroky navíc nemá ani podložené adekvátním zdrojem, takže není jasné, jak k závěrům došla. Ostatně pečlivější odkaz na zdroje by jistě prospěl celé práci (např. s. 39: „Je ovšem zcela zřejmé...“).

Přesto je třeba ocenit množství zpracovaného materiálu i mnohé zajímavé, i když pouze naznačené úvahy (například řešení problematiky zavedení křížů do škol místo fotografie prezidenta republiky – významná strategická reprezentace hledání opory v křesťanských hodnotách diskutovaná v dobovém tisku, která v práci zaujímá prostor pouze jednoho odstavce na s. 43 nebo téma přejmenovávání příjmení za účelem maskování původu na s.70) a detailnější náhledy do dobových periodik a jejich rozpracování.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

.....
podpis recenzenta diplomové práce

V Českých Budějovicích 11. 1. 2016